

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto • miesto apdovanojimas 2018

Gerosios patirties gerinant ES miestų
prieinamumą pavyzdžiai

Socialinė
Europa

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2018

© Europos Sąjunga, 2018

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Print	ISBN 978-92-79-80887-6	doi:10.2767/381	KE-BL-18-001-LT-C
PDF	ISBN 978-92-79-80825-8	doi:10.2767/271052	KE-BL-18-001-LT-N

Turinys

Pratarmė.....	4
Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas 2018 – Lengvai skaitoma versija.....	5
Ižanga.....	11
Lionas, Prancūzija – laimėtojas.....	12
Liubiana, Slovėnija – antroji vieta.....	16
Liuksemburgas, Liuksemburgas – trečioji vieta.....	20
Viborgas, Danija – specialusis prizas kategorijoje: Prieinamumas Istorinėje aplinkoje.....	24
Dalyvavimas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose 2019.....	28

Pratarmė

Po aštuonerių metų Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas tapo žinomu Europos apdovanojimu. Didžiuojusi, kad miestai nenustoja keistis tam, kad juose būtų patogų

visiems jų gyventojams.

Iš tiesų, dėl naujovių kokybės ir mastų, pademonstruotų šių metų laimėtojų, Europa tapo dar labiau prieinama neįgaliesiems, o diegiamos naujovės įkvepia kitus miestus ir yra jiems pavyzdys.

Europos Komisijos požiūriu Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas aiškiai rodo, koks svarbus yra prieinamumo klausimas visuose Europos miestuose. Daugelis miestų susiduria su vietovės, finansų apribojimais arba turi atsižvelgti į istorinių pastatų saugojimo svarbą.

Džiaugiamės nuolat didėjančiu dėmesiu įtraukios Europos kūrimui, tokios, kurioje visiems gyventojams suteikiama laisvė gyventi, dirbti ir ilsėtis be kliūčių, trukdančių judėti ar būti visuomenės dalimi.

Šiuo leidiniu siekiama pateikti politinių idėjų ir praktinių pavyzdžių, kurie galėtų būtų naudingi kitiems miestams, susiduriantiems su panašiais iššūkiais, ir juos įkvėpti. ES miestai turi bendrą tikslą pagerinti prieinamumą

– ne tik vyresnio amžiaus ir neįgaliesiems, bet ir visiems jų gyventojams.

Šių metų laimėtojai yra pavyzdžiai, kurie, kaip tikimės, paskatins daug kitų miestų dalyvauti konkurse kitąmet. Liono, Liublianos, Liuksemburgo ir Viborgo pavydžiai rodo, kad nesvarbu, kokioje ES valstybėje jūs esate, jūsų daromi pokyčiai gali turėti tiesioginės įtakos jūsų piliečių gyvenimo kokybei.

Marianne Thyssen

Užimtumo, socialinių reikalų, įgūdžių ir darbo jėgos judumo komisarė

● Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas 2018

Lengvai skaitoma versija

Kas mes esame?

Mes esame Europos Komisija ir Europos neįgaliųjų forumas.

Europos Komisija siūlo įstatymus, kuriais užtikrinama, kad žmonėms Europoje būtų geriau gyventi.

Europos neįgaliųjų forumas gina neįgaliųjų teises Europoje.

Dažnai mes dirbame išvien, kad Europa taptų geresne vieta gyventi neįgaliesiems.

Pavyzdžiui, kasmet suvienijame jėgas ir rengiame **Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimus**.

Kas yra Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimai?

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas yra prizas, kurį kasmet įteikiame miestams, dedantiems daug pastangų, kad taptų gerai pritaikytais visiems gyventojams.

Miestas yra gerai pritaikytas, kai jame be kliūčių gali gyventi, judėti ir visomis jo paslaugomis naudotis visi jo gyventojai.

Pavyzdžiui, miestas yra gerai pritaikytas, kai visi žmonės gali nesunkiai:

- į darbą nuvažiuoti autobusu ar metro;
- nusipirkti bilietų bilietų pardavimo automatuose;
- judėti gatvėmis ir patekti į viešuosius pastatus;
- gauti jiems suprantamos informacijos.

Tai yra svarbu visiems žmonėms, bet pirmiausia – visiems neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus gyventojams. Dažnai jie negali pasinaudoti daugeliu dalykų.

Kai taip nutinka, jie negali būti visuomenės dalimi kaip visi kiti jos nariai. Jie tampa atskirti.

Pavyzdžiui, jei autobusuose nenumatytos rampos, žmonės invalido vežimėliuose negali nuvažiuoti į darbą ar keliauti.

Taigi Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimai yra galimybė Europos miestams parodyti, ką jie padarė, kad būtų geriau pritaikyti visiems savo gyventojams.

Kaip dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose

Šiais metais Europos Sąjunga skiria didžiausią dėmesį kultūrai ir tam, kaip ji perduodama iš kartos į kartą. Kultūra gali atsispindėti valstybės mene, teatre, maiste ir kituose dalykuose, kurie daug pasako apie jos istoriją ir žmones.

Visai kaip ir daugelis kitų dalykų, kultūra turi būti prieinama visiems žmonėms.

Pavyzdžiui, neįgaliesiems turėtų būti sudarytos sąlygos lankytis muziejuje ar kituose pastatuose ir vietose, kuriose jie galėtų daugiau sužinoti apie šalies kultūrą.

Tad šiais metais skiriame 2 papildomus prizus miestams, kurie stengiasi, kad kultūra taptų prieinama visiems jų gyventojams.

Dalyvavimas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose 2019

Kurie miestai gali dalyvauti?

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose gali dalyvauti ne visi miestai. Kad galėtų dalyvauti šiuose apdovanojimuose, jie turėtų:

- būti Europos Sąjungai priklausančių valstybių teritorijoje, t. y. **Europos Sąjungą** sudaro 28 Europos valstybės, kurios drauge stengiasi padaryti Europą geresne vieta gyventi savo piliečiams.
- Juose gyvena daugiau kaip 50 000 gyventojų. Jei valstybėje yra mažiau nei 2 miestai, kuriuose gyvena tiek gyventojų, konkurse gali drauge dalyvauti 2 ar daugiau mažesnių miestų. Jei bendrai juose gyvena daugiau kaip 50 000 gyventojų, tokie miestai gali dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose.

- Mažesniems miestams, kuriuose gyvena mažiau nei 50 000 gyventojų, gali būti skirti tik 2 papildomi prizai už kultūros prieinamumą.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose negali dalyvauti praėjusiųjų metų laimėtojas.

Kaip miestai gali dalyvauti apdovanojimuose?

Miestai, pageidaujantys dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose, turi pateikti paraišką internetu.

Asmenys, kurie vadovauja miestams ir priima miestams svarbius sprendimus, turi susirasti paraiškos formą internetu.

Joje jie turi:

- nurodyti priežastį, kodėl jų miestas turėtų laimėti apdovanojimą.
- pateikti pavyzdžių, kaip jų miestas virsta geriau pritaikytu visiems gyventojams.
- papasakoti, kaip jie planuoja tęsti gerus darbus ateityje.

Miestai, pageidaujantys dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose šiais metais, gali apsilankyti šioje interneto svetainėje:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>

Interneto svetainėje mes skelbsime visas naujienas apie apdovanojimus.

Taip pat nurodysime datą, iki kurios miestai turi užpildyti formą, kad galėtų dalyvauti šių metų Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose.

Kaip renkamas laimėtojas?

Tam tikros žmonių grupės tikrina visų miestų, panorusių dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose, veiklą.

Tarp šių grupių narių yra ir neįgalieji, ir vyresnio amžiaus gyventojai.

Jie tikrina, kokių veiksmų miestuose imamasi, kad jie taptų geriau pritaikyti kiekvienam jo gyventojui.

Pavyzdžiui, jie tikrina, ar miestuose neįgaliesiems pritaikyti:

- pastatai ir gatvės;
- autobusai, metro ir kitas viešasis transportas;
- bilietų pardavimo automatai ir bankomatai;
- Interneto svetainės ir kitos technologijos, kurių pagalba gyventojai bendrauja vieni su kitais;
- informacija, kurią lengva perskaityti ir suprasti kiekvienam.

Jie stebi, kuris miestas deda daugiausiai pastangų, kad visi šie dalykai būtų prieinami visiems gyventojams. Toks miestas ir laimi Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą.

Kada skelbiamas laimėtojas?

2018 metų gruodį

Briuselyje bus surengtas didelis susitikimas.

Jame kalbėsime apie neįgaliųjų teises ir paskelbsime miestą,

laimėjusį šių metų Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą.

Tada įteiksime laimėtojui Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą.

Daugiau informacijos?

Jei norite sužinoti daugiau,

rašykite mums el. paštu adresu:

secretariat@accesscityaward.eu

Įžanga

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo sumanymas pradėtas įgyvendinti 2010 m. kaip priemonė skatinti prieinamumą miesto aplinkoje Europoje didėjant vyresnio amžiaus ir neįgaliųjų skaičiui.

Kasmet Apdovanojimuose pareiškia norą dalyvauti daugybė miestų iš visos Europos Sąjungos. Po trumpos nacionalinės komisijos atrankos į kitą etapą perėjusias paraiškas nagrinėja Europos komisija prieinamumo klausimais, kuri išrenka laimėtojus ir skiria specialiuosius prizus tam tikrose kategorijose.

Pasirinktos kategorijos kiekvienais metais gali skirtis. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto

apdovanojimuose 2018 specialius prizas buvo įteiktas pirmos, antros ir trečios vietos laimėtojams. Specialius prizas įteikiamas miestui, kuriam pavyko išsadingai suderinti prieinamumo poreikį, istorinio miesto centro išsaugojimo būtinybę ir kalvotas topografines sąlygas.

Šiais apdovanojimais pabrėžiama, kad prieinamumui gerinti ne visada būtinos stambios investicijos ir didelio masto darbai. Tai gali būti pasiekta ir suvokiant poreikius bei optimaliai panaudojant ribotus išteklius. Net ir maži pokyčiai gali veiksmingai prisidėti prie to, kad gyventojai dalyvautų miesto gyvenime.

Komisarė Thyssen ir miestai laimėtojai per Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo įteikimo ceremoniją

Lionas, Prancūzija

Laimėtojas

Pirma vieta Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose 2018 atiteko Prancūzijos miestui Lionui.

Žinomas kaip „šviesų miestas“ Lionas yra svarbus Europos metropolis, išsidėstęs Šiaurės ir Pietų Europos sankirtos vietoje. Miestas įsikūręs dviejų kalvų papėdėje, pro jį teka dvi upės: Rona ir Sona.

Lioną, kuriame gyvena beveik 515 000 gyventojų, sudaro senasis Lionas, viduramžius ir Renesanso laikus menanti miesto dalis, Hausmano stiliaus Presqu'île, verslo rajonas *Part Dieu* ir šiuolaikinis rajonas *Confluence*.

Kompleksinis požiūris

Liono miestas pasirinko spręsti prieinamumo klausimą kompleksiskai

ir daug investuoti į įtraukią aplinką be kliūčių.

Skirdamas dėmesį dviem klausimams – fiziniam prieinamumui ir miesto gyvenimo prieinamumui, Lionas įgyvendina programą, pradėtą 2016 metais ir planuojamą baigti 2024 metais.

Programai koordinuoti ir jai skatinti buvo skirtas misijos vadovas, atskaitingas miesto Generaliniam sekretoriatui. Sukurtas 13 miesto departamentų tinklas, įgyvendinantis iniciatyvas kultūros, švietimo, paramos vaikams, sporto, žmogiškųjų išteklių, pilietybės ir viešųjų zonų srityse.

Konsultacinis organas, suburiantis išrinktus atstovus, miesto paslaugas ir 62 vietos asociacijas, įskaitant

“

Dėl naujų apdorotų paviršių Blandano parke neįgaliesiems pritaikytas kelias su lygiu paviršiumi yra aiškiai pastebimas, o skirtumas tarp paviršių yra akivaizdus.

Erikas

”

Konsultacijos su neįgaliaisiais dėl
galimybių ir prioritetų

neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus gyventojų asociacijas, aktyviai dalyvauja siūlant prioritetus, vertinant galimybes ir stebint pažangą.

Nepriklausomo judėjimo skatinimas

2008–2020 metais į neįgaliesiems pritaikytą metro ir tramvajus investuoti 97 milijonai eurų. Visi autobusai ir dauguma autobusų sustojimų jau dabar yra pritaikyti neįgaliesiems.

„Optibus“ tikslinėmis paslaugomis kasmet pasinaudojama 100 000 kartų, 4 800 iš jų – naudojantis „Optiguide“ paslauga, skirta aprūpinti informacija „nuo durų iki durų“ ir lydėti asmenis, kad šie galėtų nepriklausomai naudotis viešuoju transportu.

„
Aš naudojuosi
„Optiguide“ paslauga,
nes su ja esu labiau
nepriklausoma, kai
keliauju. Jaučiuosi daug
patikimiau
lydima negalios neturinčio
asmens.“

Myriam

Naudojimasis „Optiguide“
paslauga

Technologijų naudojimas kliūtims pašalinti

Miesto interneto svetainėje yra neįgaliesiems skirtas puslapis, kuriame sutelkta visa naudinga informacija apie prieinamumą ir kitus klausimus. Mieste leidžiamas žurnalas aklujų raštu ir garso formatu.

Neįgaliesiems
pritaikytos
sporto ir
laisvalaikio
infrastruktūros:
moteriai Teikiama
pagalba įlipti į
baseiną

Nustatoma, ar
saugu eiti
per gatvę

Miesto programėlėje numatyta funkcija, kuria naudodamiesi gyventojai gali pranešti apie neveikiančius šviesoforus ar kitas kliūtis prieinamumui. Turėdamos vietos koordinatas ir nuotraukas miesto tarnybos gali greitai spręsti iškylančias problemas. Naudodamasis programėle vartotojas taip pat gali nustatyti neįgaliesiems rezervuotas automobilių stovėjimo vietas.

Sukurta programėlė enform@lyon, skatinanti sporto veiklą visame mieste įrengtuose objektuose. Programėlėje taip pat nurodyti maršrutai, kuriais gali vadovautis asmenys, turintys judėjimo negalią.

Naudodamiesi viešojo transporto programėle keliautojai gali pasirinkti geriausiai neįgaliesiems pritaikytus maršrutus, pavyzdžiui, nustatyti trumpesnius kelius ar kelius, kuriuose nėra kliūčių. Programėlėje numatyta „prieinamumo signalo“ funkcija, kurios pagalba žmonės informuojami apie sugedusius lifthus, eskalatorius ir vykdomus remonto darbus.

Apsilankymas scenoje

“ Aš manau, kad tai, kad mes galime apsilankyti teatro scenoje, yra nuostabu. Taip mes galime geriau suprasti, kaip kuriamas spektaklis. Mes esame VIP svečiai. ”

Lisa

Kultūra ir švietimas

Théâtre des Célestins organizuoja lytumuosius vizitus į sceną ir susitikimus su aktoriais, kad regėjimo negalia turintys asmenys galėtų geriau suprasti teatro „virtuvę“. Be to, jame siūlomos specialios vietos invalido vežimėliams, numatytos pagalbinės klausos priemonės ir skirtinga kainodara neįgaliesiems teatro lankytojams.

Miesto bibliotekose siūloma 3 500 garsinių knygų, teikiama namų palydovo paslauga vyresnio amžiaus ir neįgaliesiems gyventojams, kurie negali patys nešti knygų. 2016–2017 metais čia surengta 15 paskaitų ir parodų gestų kalba, lydimų ir garso komentarais.

Miestas tiki, kad labai svarbu įtraukti ir integruoti vaikus su negalia į plačiąją visuomenę, kad kiekvienas vaikas galėtų užsiimti sporto veikla ir lankytis mokyklos valgyklose. Siekiant įgyvendinti šią visapusišką prieinamumo politiką papildomai investuota 110 000 eurų į priežiūros komandos stiprinimą ir 120 mokyklų ir kitų įstaigų direktorių mokymą.

Integravimas ir įtrauktis namuose ir darbe

Pagal miesto programą numatyta užtikrinti prieigą prie 700 pastatų ir viešųjų zonų. Šiam tikslui pasiekti investuoti 38 milijonai eurų.

Įgyvendinus eksperimentinį metodą aprūpinant būstu skirtingų kartų atstovus, buvo pastatytas 75 būstų kvartalas, iš kurių 25 rezervuoti vyresnio amžiaus žmonės ir neįgaliesiems. Juose bus visą parą teikiamos priežiūros paslaugos.

Užimtumo srityje visi priimami į darbą savivaldybių tarnautojai dalyvauja neįgalumo suvokimo mokymuose, o integravimo darbo vietoje lygis gerokai viršija įstatymų nustatytus reikalavimus – 7,8 % visų darbo vietų mieste dirba neįgalieji. 2016–2018 metais Lionas investavo dar 1 milijoną eurų darbo vietoms neįgaliųjų poreikiams pritaikyti.

Savivaldybė taip pat skatina neįgaliųjų užimtumą platesnėje bendruomenėje pirmiausia skirdama miesto užsakymus bendrovėms su gera įtraukaus įdarbinimo reputacija.

Liubliana, Slovėnija

Antroji
vieta

Liubliana – Slovėnijos sostinė ir didžiausias šalies miestas – laimėjo antrą vietą Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose.

Miestas, kuriame gyvena kiek daugiau nei 288 000 gyventojų, įsikūręs vidurio Slovėnijos dalyje, kurioje susikerta keturi geografiniai regionai. Pro miestą teka upė Liublianica. Į pietus nuo miesto driekiasi Liublianos pelkių masyvas, o likusias puses juosia kalvos.

Miestas išsaugojo istorinį paveldą, jame daug žaliųjų erdvių.

Sukūrusi prieinamą ekozoną,

Liubliana laimėjo 2016 metų Europos žaliosios sostinės apdovanojimą, o šiuo metu stengiasi suderinti tikslus pagerinti prieinamumą ir sumažinti taršą, kad mieste taptų geriau gyventi kiekvienam jo gyventojui.

Miesto centras paverstas prieinama „ekozona“ su labai ribotu transporto priemonių eismu, užpildytais tarpais tarp grindinio akmenų, lytimosiomis krepjamosiomis juostomis, pažemintais kelkraščiais ir rampomis.

Apie su prieinamumu susijusias problemas galima pranešti telefonu, internetu ar naudojantis programėle „Better Outdoors“. Pagal „skubaus remonto“ schemą miestas per 24 valandas sprendžia skubius skundus dėl prieinamumo problemų.

Zonoje galima nemokamai judėti elektromobiliais, 3 iš 6 iš kurių pritaikyti invalido vežimėliams. Į Liublianos pilį galima pakilti elektra traukinuku ir funikulieriumi.

“ Neįgaliems gyventojams, ypač turintiems klausos negalią, gyvenimas Liublianoje yra paprastesnis ir kasmet tampa vis labiau prieinamas dėl elektroninių vaizdo informavimo priemonių ir viešųjų pranešimų. Mes džiaugiamės, kad mūsų savivaldybė labai gerai rūpinasi neįgaliaisiais. ”

Nikolaj Vogel,
Liublianos kurčiųjų asociacija

Rampa ant Mesarski tilto miesto centre

Judėjimas po miestą

Visi miesto autobusai yra žemagrindžiai su skirtomis vietomis invalido vežimėliams. Beveik visuose jų įrengtos įlipimo rampos, skelbiami garso ir vaizdo pranešimai. Miesto centre autobusų sustojimuose realiuoju laiku skelbiama informacija apie atvykstančius autobusus. Per artimiausius metus tokia technologija bus įdiegta daugiau autobusų sustojimų.

Kelionė viešuoju transportu neįgaliesiems ir jais besirūpinantiems asmenims yra nemokama. Dėl unikalios atpažinimo kortelių sistemos kelionės metu, jei reikia, gali būti greitai suteikta pagalba.

Užsakomosios paslaugos, kurias vartotojai gali užsakyti pagal poreikį, teikiamos tiems, kuriems būtinos transportavimo nuo durų iki durų paslaugos.

Be daugelio naujų pėsčiųjų tiltų per upę numatyta galimybė Mesarski tiltu į valtis pakliūti žmonėms invalidų vežimėliuose.

Miesto viešieji tualetai yra nemokami. Šiuo metu 10 iš 19 tualetų yra pritaikyti neįgaliesiems.

Išmanusis, prieinamas turizmas ir kultūra

Nuo 2016 metų miesto centro informaciniame punkte teikiama specializuota informacija vyresniems nei 65 metų ir neįgaliesiems lankytojams.

Parengtas miesto žemėlapis, kuriame sužymėtos neįgaliesiems pritaikytos vietos.

Lytimasis takas
Čopova gatvėje
miesto centre

Per daugelį metų Liubliana tapo šiuolaikiniu Europos miestu, vis geriau pritaikomu neįgaliesiems. Viskas prasidėjo nuo rampų, vėliau sankryžose ėmė rasti garsiniai šviesoforai. Pastaruosius kelerius metus miesto autobusuose ir liftuose, ypač sveikatos priežiūros įstaigose, skelbiami pranešimai. Ne mažiau svarbu ir suteikti žmonėms invalido vežimėliuose galimybę patekti į viešosios paskirties pastatus, pavyzdžiui, bankus, paštus, sveikatos priežiūros įstaigas, savivaldybes, administracinius vienetus.

Dr. Luj Šprohar
Liublianos aklųjų asociacija

“Siekiant geriau pritaikyti miesto kultūrinį gyvenimą visiems jo gyventojams imti taikyti „išmanieji“ sprendimai. Tarp jų – gestų kalba teatruose, lytimosios parodos ir žemėlapiai (pavyzdžiui, pilies), pritaikyti vaizdo įrašai, daugiajutiminiai vadovai ir paprasta naudoti informacija.

Miesto informacija, skelbiama internetu, atitinka žiniatinklio prieinamumo standartus, planuojami tolesni tobulinimai. Interneto svetainėje numatyta galimybė gyventojams tiesiogiai bendrauti su miesto valdžios institucijomis.

Galimybė gauti darbą

Dėl darbo galimybių, pritaikyto socialinio būsto ir prieinamo viešojo transporto Liubliana yra patrauklus miestas gyventi ir dirbti neįgaliesiems.

Mieste vykdoma daugybė iniciatyvų, kuriomis skatinamos ir atviros, ir socialinio pobūdžio užimtumo galimybės. Vienas socialinio verslumo pavyzdžių yra restoranas „Druga Violina“ senajame miesto centre, kuriame protinę negalią turintys asmenys dalyvauja tikroje darbo aplinkoje.

Didesnio prieinamumo iniciatyva teikia vilties, kad Liubliana taps dar geriau pritaikyta visiems gyventojams.

Sandi
Liublianos kurčiųjų asociacija

OVIRANTlon – triatlonas, kurio dalyviai turi veikti kliūtis, su kuriomis kasdien susiduria neįgalieji

Prieinamumas: pagrindinis gyvenimo kokybės rodiklis

Liubianos meras išskiria prieinamumą kaip pagrindinį gyvenimo mieste kokybės rodiklį ir reikalauja, kad miesto paslaugų teikėjai teiktų pirmenybę prieinamumo problemoms ir labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių apsaugai.

Bendroji miesto politika tvarios plėtros srityje yra užtikrinti, kad visi pokyčiai būtų grindžiami ir gyventojų, ir lankytojų įtraukties principu.

Visi pokyčiai vertinami pagal visapusiško stebėjimo sistemą, ir vienas pagrindinių pasitenkinimo rodiklių yra prieinamumo užtikrinimas judėjimo negalią turinčioms grupėms. Miesto neįgaliųjų organizacijos pripažįsta ir teigiamai vertina šias pastangas.

Tolesni veiksmai

Tarp tolesnių prieinamumo gerinimo planų yra gerinti žiniatinklio prieinamumą, dar geriau pritaikyti miesto infrastruktūrą ir turinį miesto kultūros institucijose, užtikrinti lytimajį žemės ženklimą ir visapusiškai prieinamą socialinį būstą. Vienas iš pagrindinių prioritetų yra ir personalo neįgalumo suvokimo mokymas.

Liuksemburgas, Liuksemburgas

Trečioji
vieta

Liuksemburgo miestui, kuriame gyvena 116 328 gyventojai, skirta trečioji vieta Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose 2018.

Miesto, įkurto ant uolos, ir minimo nuo 936 metų po Kristaus gimimo, siauros gatvės ir statūs šlaitai kelia didelių prieinamumo problemų miesto techniniams departamentams.

Savivaldybė yra įsipareigojusi gerinti prieinamumą neįgaliems ir vyresnio amžiaus gyventojams ir įgyvendina planą, parengtą pagal Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvenciją.

“

Buvo patobulintos Liuksemburgo savivaldybės autobusų paslaugos. Be to, dauguma keleivių yra paslaugūs. Kai kuriose parduotuvėse įrengtos rampos, kitose klientams užėti į parduotuvę padeda darbuotojai. Statyb vietės dažniausiai yra tinkamai apsaugotos. Kilus problemoms, visada galima susisiekti su savivaldybe. Apskritai dedamos nuolatinės pastangos.

”

Joëlle Oesch

Kolektyvinio komiteto narys

Akimirkos iš kasmetinės judumo savaitės

Dizainas visiems

Liuksemburgo miestas, užuot išskirdamas žmones pagal jų negalia, pagrindinį dėmesį skiria „specialių poreikių“ sąvokai. Ši filosofija grindžiama koncepcija „dizainas visiems“, kurios esmė – sukurti aplinką, kurioje kiekvienas galėtų gyventi patogiai.

Tarp visiems naudingų patobulinimų pavyzdžių yra garso signalai visose žemagrindžiuose autobusuose, garso ir vaizdo pranešimai visuose autobusuose.

Be neįgaliesiems pritaikyto viešojo transporto gatvėmis važinėja mikroautobusai, vežantys iki pat namų, kuriais asmenys invalidų vežimėliuose gali važiuoti su nuolaida.

Prieinamumo skatinimas

Mieste rengiamos informuotumo didinimo savaitės, kurių metu skatinamas geresnis suvokimas apie prieinamumą ir įtraukijį gyvenimą.

Pagal programą kasmet rengiama Judumo savaitė ir Muzikos festivalis, vyksta iškilmingas įtraukčias skirtas renginys, kuriame pasirodo atlikėjai su negalia, po miestą ir muziejus rengiami neįgaliesiems pritaikyti turai.

Akimirkos iš kasmetinės judumo savaitės

Visų renginių metu įrengiamos neįgaliesiems pritaikytos vietos automobiliams ir tualetai, gatvėmis kursuoja neįgaliesiems pritaikyti maršrutiniai autobusai.

Miesto Informacijos ir specialiųjų poreikių departamentas bendradarbiauja su turizmo biuru, muziejais ir kitomis viešosiomis vietomis, kurios buvo pritaikytos visiems gyventojams – registru rūmai tėra vienas pavyzdys. Neįgaliesiems pritaikytos visos balsavimo apylinkės. Visi nauji ir atnaujinami pastatai palapsniui pritaikomi taip, kad atitiktų prieinamumo standartus.

Muziejuje vyksta paroda „Muziejus visiems“, integruojanti visų gyventojų, įskaitant imigrantus, vaikus ir vyresnio amžiaus gyventojus, poreikius, pasitelkiant visiems suprantamą kalbą.

Pavyzdžio rodimas

Savivaldybė toli gražu neapsiriboja savo teisiniais įsipareigojimais ir pasitinka prieinamumo iššūkius su entuziazmu, juntamu visuose departamentuose ir politiniu, ir oficialiu lygiais.

Visi departamentai dalyvauja įgyvendinant prieinamumo planus. Visos iniciatyvos finansuojamos iš miesto biudžeto.

Dėl aiškiai apibrėžtų centrinio biuro, kuriam vadovauja Madeleine Kayser, tikslų ir glaudaus bendradarbiavimo su visomis neįgaliųjų interesus atstovaujančiomis organizacijomis, Liuksemburgo miestas padarė didžiulę pažangą geriau pritaikytos infrastruktūros ir geresnio įvairių su negalia susijusių problemų suvokimo link, kas savo ruožtu paskatino teigiamus veiksmus kituose valstybės miestuose ir platesniame regione.

Patrick Hurst
Asociacijos „Nëmme Mat Eis“ prezidentas

Visi Tarybos posėdžiai verčiami į gestų kalbą, teikiama kita galima pagalba. Tris kartus per metus rengiami vokiečių gestų kalbos kursai (skirtingų lygių), kuriuose gali dalyvauti visi norintieji.

Visų iniciatyvų sėkmės paslaptis – bendradarbiavimas su specialiujų poreikių turinčiais asmenimis nustatant problemas ir prioritetus.

Užimtumo galimybės

Savivaldybė yra tvirtai įsipareigojusi užtikrinti negalią turinčių žmonių užimtumą.

Šiuo metu 5,75 % savivaldybės darbuotojų yra neįgalieji, tarp kurių mokymosi sunkumų turintys asmenys ir darbuotojai, tapę invalidais būdami darbingo amžiaus.

Integravimo ir specialiųjų poreikių departamentas padeda tokiems darbuotojams pritaipyti prie darbo aplinkos, spręsti specializuoto transporto ir su kitais poreikiais susijusias problemas.

Vienas iš įdomių su prieinamumu susijusių faktų apie mūsų miestą yra „Bluetooth“ signalo technologija, kuria naudodamiesi regėjimo negalią turintys žmonės gali lengviau aptikti autobusų sustojimus ir gauti pranešimus apie kitus autobusų sustojimus savo mobiliosiose programėlėse.

Josianne Rommes
Kolektyvinio komiteto narys

Technologijų išnaudojimas prieinamumui skatinti

2017 metais savivaldybė įgyvendino du projektus, kuriais siekiama padaryti technologijas labiau prieinamas.

Pirmoji jų yra nauja interneto svetainė, sukurta taip, kad atitiktų pritaikomojo žiniatinklio dizaino standartus ir kad ja galėtų naudotis akieji pasitelkdami ekrano skaitytuvus. Komunikacijos ir ryšių su visuomene departamentas taip pat stengiasi užtikrinti, kad visos jo interneto publikacijos, tokios kaip brošiūros ir skrajutės, būtų prieinamos besinaudojantiems ekrano skaitytuvais. Jie skatina ir kitus asmenis, dirbančius grafinio dizaino ir ryšių srityje, imtis tų pačių priemonių.

Antroji nauja iniciatyva buvo „iBeacons“ paslauga autobusų sustojimuose, skirta informuoti miesto programėlės vartotojus apie kitą atvažiuojantį autobusą. Ši galimybė yra ypač vertinga regos negalią turintiems asmenims, tačiau laikui bėgant ja galės pasinaudoti turistai ir kiti asmenys, besinaudojantys viešuoju transportu.

Viborgas, Danija

Specialusis prizas

Danijos miestas Viborgas laimėjo specialųjį prizą kategorijoje „Prieinamumas istorinėje aplinkoje“. Šiuo apdovanojimu pripažįstami pasiekimai gerinant prieinamumą nepaisant istorinių ir topografinių iššūkių.

Viborgas, kuriame gyvena 50 200 gyventojų, yra vienas seniausių Danijos miestų, įkurtų 900 pr. Kr., išsidėstęs ant šlaitų virš dviejų ežerų. Miestas pasižymi stačiais skersgatviais, siaurais keliais ir akmeniniu grindiniu.

Įtraukus kultūrinis paveldas

Pradinis prieinamumui gerinti skirtų iniciatyvų taškas Viborge buvo projektas „Prieinamumas istoriniam miestocentre – nauji būdai stiprinti kultūrinį paveldą

Viborge“, parengtas miesto ir keturių Danijos fondų pastangomis 2010–2016 metais.

Projektu buvo siekiama rasti pažangius sprendimus pašalinti fizines kliūtis ir pagerinti komunikaciją, kad istorinis Viborgo paveldas būtų prieinamas visiems be jokios žalos jo autentiškumui.

Prieinamumas be skambių žodžių

Pagrindinis dėmesys buvo skirtas sprendimams, dėl kurių nekiltų sambrūzdis, kitaip tariant, neskambiams ir integruotiems sprendimams, o ne „specialiajai“ infrastruktūrai, kuria neįgalieji būtų išskirti.

„Kaip vartotojai mes aktyviai dalyvavome kuriant projektą, kuriuo esame labai patenkinti.“

Džiaugiamės, kad į prieinamumą pažvelgta iš platesnės perspektyvos, atsižvelgta ne vien į fizinius jo aspektus.

Procesas buvo sėkmingas. Mūsų pasiūlymus priėmė ir patobulino, tad mūsų indėlis buvo įvertintas. Neabejojame, kad tai bus naudinga ir kitiems žmonėms.

Viborgo vietos darbo grupės narys

Nauja Nytorv aikštė

Istoriniame mieste keletas viešųjų aikščių, sodų ir gatvių buvo pritaikyti neįgaliesiems – įrengti lygūs šaligatviai, rampos ir lytimosios kreipiamosios juostos. Nytorv aikštė iš senos automobilių stovėjimo aikštelės virto nauja visiškai pritaikyta neįgaliesiems viešąja zona.

Stačiausiuose miesto skersgatviuose įrengtos poilsio platformos, keliuose miesto soduose įtaisytos rampos.

Medžiagos, naudotos pokyčiams įgyvendinti, atspindi esamą landšaftą. Lygiems šaligatviams, poilsio vietoms ir rampoms panaudotas granitas. Nauji ženklai ir miesto modeliai pagaminti iš tompako (vario ir cinko lydinio) – medžiagos, kuri jau naudota miesto suoliukams, šiukšliadėžėms ir t. t. Dėl šių naujovių miestas tapo

patrauklesnis visiems. Jos suteikė postūmį naujiems kultūriniais renginiams ir objektams, įskaitant miesto turgus, lauko kavines ir koncertus.

Šiuolaikinės ryšių priemonės istoriniam miestui

Parengtas trimatis miesto modelis leido regėjimo negalią turintiems žmonėms „užčiuopti“ miestą. Informacija teikiama aklyjų raštu ir kaip tekstas.

Programėlė „Spot Viborg“ padeda lankytojams po istorinį miestą judėti trim maršrutais. Programėlėje įdiegta GPS sekimo sistema, garso ir vaizdo funkcijos

Informuoja vartotojus apie neįgaliesiems pritaikytus tualetus ir automobilių stovėjimo aikšteles. Tie,

kurie nenori vadovautis nustatytu maršrutu, gali aplankyti pavienes programėlėje nurodomas lankytinas vietas ir sukurti savo maršrutą. Programėle galima naudotis danų, anglų ir vokiečių kalbomis.

Planuojama įvertinti programėlę po trijų metų ir, jei reikia, atlikti kai kuriuos pakeitimus ar patobulinimus.

Politikų ir bendruomenės dalyvavimas

Viborgo savivaldybė svajoja, kad kiekvienam gyventojui būtų suteikta galimybė gyventi sveiką ir aktyvų gyvenimą, mėgautis kultūra, laisvalaikiu ir kita patirtimi. 2009 metais mieste priimta Neįgalumo politika. Ji parengta remiantis dirbtuvių ir susitikimų su vietos gyventojais, neįgaliųjų ir vyresniojo amžiaus gyventojų organizacijomis, svarbiais miesto centro suinteresuotaisiais asmenimis rezultatais. Politikoje numatytas kontrolinis sąrašas dėl prieinamumo didinimo viešosiose zonose ir pastatuose, pateiktos rekomendacijos dėl veiksmų.

Trimatis lytimasis miesto modelis

Lygiais šaligatviais užtikrinama Lengva prieiga nedarant žalos istoriniams paveldui

Neįgaliųjų taryba konsultuoja savivaldybę viešųjų statybų projektų klausimais. Suburtos dvi darbo grupės, sprendžiančios „natūralaus prieinamumo“ ir miesto prieinamumo klausimus.

Miestas tiki, kad šis požiūris, įgyvendinamas visais politikos ir valdymo lygiais, yra veiksmingiausias būdas siekti pažangos.

Politikoje nustatytos vertybės ir principai bei veiksmų prioritetai.

Projektas „Prieinamumas miesto centre – nauji būdai sustiprinti kultūros paveldą Viborge“ buvo parengtas kartu su ekspertų grupe, kurią sudaro nacionalinių Danijos organizacijų, besispecializuojančių prieinamumo klausimais, ir vietos darbo grupių,

sudaromų iš vietos gyventojų, ekspertų ir svarbių miesto centro suinteresuotųjų asmenų, atstovai, įskaitant vietos turizmo biurą ir prekybos asociaciją.

Kas toliau?

Viborgo miestas planuoja ir toliau įgyvendinti šią iniciatyvą remdamasis išmoktomis pamokomis. Tarp ateities projektų yra tolesnė zonos aplink katedrą plėtra ir esamo projekto vystymas siekiant užtikrinti įtraukujį prieinamumą prie įvairių lankytinų vietų, įskaitant muziejus, teatrus ir parodas bei didesnį miesto aikščių ir sodų skaičių.

Dalyvavimas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose 2019

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimus rengia Europos Komisija ir Europos neįgaliųjų forumas. Jais miestai skatinami dalytis savo patirtimi ir gerinti prieinamumą kiekvienam gyventojui.

Ar norėtumėte, kad jūsų miesto projektai būtų paminėti kitame Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų lankstinuke? Ar norėtumėte pasidalyti savo patirtimi ir veiksmais su kitais miestais?

Dalyvaukite Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose 2019!

Devintieji apdovanojimai bus paskelbti 2018 metų pavasarį (data bus tikslinama). Paraiškas galima teikti užpildant formą internete ir pateikiant ją iki nustatyto termino. Daugiau informacijos ieškokite:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų dalyviai gali ne tik sulaukti pripažinimo. Dalyvavimas šiame konkurse suteikia išskirtinę galimybę įvertinti esamą situaciją mieste pačių dalyvių vidinio audito tikslais ir įsivertinti pažangą. Nagrinėjant

paraiškoje pateiktus klausimus dalyviai gauna puikią progą išanalizuoti jų miesto prieinamumo politiką, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias puses.

Kas gali teikti paraišką?

Pareiškėjas turi būti vieno iš ES valstybės narės miesto, kuriame gyvena daugiau kaip 50 000 gyventojų, vyriausybės valdžios institucija. Jei valstybėse narėse esama mažiau nei du tokie miestai, miestų teritorijos, kurias sudaro du ar daugiau miestų, gali dalyvauti drauge, jei bendrai jų gyventojų skaičius viršija 50 000 gyventojų. Dėl to, kad vienas ir tas pats miestas negali laimėti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo du metus iš eilės, 2018 metų laimėtojas negali dalyvauti 2019 metų konkurse. Visi kiti miestai, įskaitant prizinių vietų ir specialiujų prizų laimėtojus, raginami dalyvauti vėl.

Jei jums būtina pagalba ruošiantis konkursui, kviečiame pasinaudoti aiškinamąja pastaba ir dalyvavimo taisyklėmis visomis oficialiomis ES kalbomis Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų interneto svetainėje:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>

Atrankos procesas

Teisėjai atsižvelgs į priemones, kurių buvo imtasi šiose srityse:

- pastatai ir viešosios erdvės;
- transportas ir susijusi infrastruktūra;
- informacija ir ryšiai, įskaitant naujas technologijas;
- viešoji infrastruktūra ir paslaugos.

Teisėjai vertins paraiškas atsižvelgdami į šiuos penkis kriterijus:

- veiksmų mastai;
- įsitraukimas ir įsipareigojimų lygis;
- poveikis;
- rezultatų kokybė ir tvarumas;
- neįgaliųjų ir atitinkamų partnerių įtraukimas.

Atrankos procesas vyksta dviem etapais: išankstinė atranka nacionaliniu lygiu ir galutinė atranka visos Europos lygiu. Kiekvienoje valstybėje **nacionalinė komisija** atranka ne daugiau kaip 3 miestus iš visų šalies pareiškėjų atsižvelgdama į Europos Komisijos nustatytus kriterijus. Šie nacionaliniai kandidatai pereina į kitą konkurso etapą ir yra vertinami **Europos komisijos**.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo 2019 laimėtojas bus paskelbtas 2019 metų gruodžio pradžioje. Apdovanojimo įteikimo ceremonija rengiama per kasmetinę Europos neįgaliųjų konferencijos dieną Briuselyje.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų sekretoriatas

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų sekretoriatas gali padėti ruošti konkursui. Jei jums būtina papildoma informacija, prašom kreiptis į: **secretariat@accesscityaward.eu**

2018
**EUROPEAN YEAR
 OF CULTURAL
 HERITAGE**
#EuropeForCulture

Per kitus Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimus bus minimi Europos kultūrinio paveldo metai.

2018 metais Europos Sąjunga švenčia kultūrinį paveldą. Dėl šios priežasties per kitus Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimus bus pripažinti miestai, kurie dėjo daug pastangų tam, kad užtikrintų, kad jų paveldas ir kultūra būtų prieinami kiekvienam gyventojui.

Be tradicinių pirmos, antros ir trečios vietos prizų du ypatingi prizai bus skirti siekiant paminėti pasiekimus paveldo ir kultūros prieinamumo srityse. Nepaisant to, kad vienas specialus prizas pagal standartines taisykles bus įteiktas miestui, kuriame gyvena daugiau kaip 50 000 gyventojų, antras specialus prizas pirmą kartą istorijoje suteiks galimybę konkurse dalyvauti ir apdovanojimą laimėti apdovanojimą miestui su mažesniu nei 50 000 gyventojų skaičiumi.

Artimiausiais mėnesiais Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų interneto svetainė bus reguliariai atnaujinama, tad kviečiame lankyti ir sužinoti daugiau apie šiuos specialiuosius prizus.

Kaip susisiekti su ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai Europe Direct informacijos centrų. Artimiausio centro adresą rasite svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Telefonu arba el. paštu

Europe Direct tarnyba atsakys į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą. Su šia tarnyba galite susisiekti:

- nemokamu numeriu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (kai kurie operatoriai už šiuos skambučius gali imti mokesčių),
- šiuo standartiniu numeriu: +32 22999696 arba
- elektroniniu paštu svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Kaip rasti informacijos apie ES

Internetas

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa (https://europa.eu/european-union/index_lt)

ES leidiniai

Nemokamų ir mokamų ES leidinių galite atsisiųsti arba užsisakyti <https://publications.europa.eu/lt/publications>. Jeigu jums reikia daugiau nemokamų leidinių egzempliorių, kreipkitės į Europe Direct arba į vietos informacijos centrą (žr. https://europa.eu/european-union/contact_lt).

ES teisė ir susiję dokumentai

Norėdami susipažinti su ES teisine informacija, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1952 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, apsilankykite svetainėje *EUR-Lex* (<http://eur-lex.europa.eu>)

ES atvirieji duomenys

ES atvirųjų duomenų portale (<http://data.europa.eu/euodp/lt>) galima susipažinti su ES duomenų rinkiniais. Duomenis galima nemokamai parsisiųsti ir pakartotinai naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais.

Kasmet rengiamu Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimu pripažįstami Europos miestai už savo pastangas tapti labiau prieinamiems neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus gyventojams. Šioje brošiūroje minimi 2018 metų laimėtojų ir kitų prizininkų – Liono (Prancūzija), Liubianos (Slovėnija), Liuksemburgo (Liuksemburgas) ir Viborgo (Danija) – pasiekimai, pabrėžiami konkretūs žingsniai geresnio jų miestų prieinamumo link. Tarp jų – prieinami metro ir tramvajai, navigacijos programėlės, ekozonos su ribotu eismu ir renginiai suvokimui gerinti.

Mūsų leidinius nemokamai galite atsisiųsti arba užsisakyti internetu adresu <http://ec.europa.eu/social/publications>

Norėdami reguliariai gauti naujienas apie Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinį direktoratą, „Social Europe“ naujienlaiškius nemokamai gausite užsiregistravę adresu <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

socialeurope

EU_Social

